

EU birokratija precenila svoju klimatsku polugu

EU blok "u potpunosti precenio svoju klimatsku polugu, a potcenio uticaj svojih protivnika, komentariše britanski portal UnHerd

Timermans: Bogati da plate više za energetska tranziciju EU

Kakva je budućnost nekada ambiciozne zelene agende Evropske unije?

Evropski energetska giganti: Da li je energetska tranzicija u Evropi u problemima

Analiza: Zašto je Ukrajina zaustavila dotok ruskog prirodnog gasa u Evropu?

SADRŽAJ

EU birokratiia vodi blok u novu energetska krizu	OVDE
Timermans: Bogati bi trebalo da plate više za energetska tranziciju EU	OVDE
Kakva je budućnost nekada ambiciozne zelene agende Evropske unije?	OVDE
Četvrtina energije u EU dolazi iz obnovljivih izvora. Koje zemlje najviše koriste?.....	OVDE
Emisije u elektroenergetskom sektoru EU pale 13% u 2024.	OVDE
Shell & BP: Da li je energetska tranzicija u Evropi u problemima?.....	OVDE
EU ostvaruje rekordno nisku potrošnju primarne energije	OVDE
IEA: Potražnja za ugljem rekordna do 2027. godine	OVDE
Zašto je Ukrajina zaustavila dotok ruskog prirodnog gasa u Evropu?	OVDE
Komisija i države članice: Nema zabrinutosti za snabdevanje gasom u 2025.	OVDE
Evropske zalihe gasa se troše najbržim tempom u poslednjih sedam godina	OVDE
Italija traži ograničenje cene gasa u EU na 50-60 eura po megavat-satu	OVDE
ACER preporučuje ažuriranje pravila tržišta EU za alokaciju gasnih kapaciteta	OVDE
ACER objavio svoj višegodišnji program rada 2025-2027.	OVDE

EU birokratija vodi blok u novu energetska krizu

LONDON - Čovek mora imati kameno srce da ne zaplače nad kontinuiranim apsurdnom evropskih energetska politika, komentariše portal **UnHerd** (Anhrd) uoči Nove godine i u nastavku piše:

„EU, iako je u suštini energetska vazal, veruje da može diktirati ostatku sveta kako treba proizvoditi ugljovodonike. Nažalost po briselske birokrate, ostatak sveta se više ne poigrava, jer je Katar upozorio da će zaustaviti ključne isporuke gasa u EU ako države članice striktno sprovedu nove zakone“. Zakonom EU je predviđeno kažnjavanje kompanija koje ne ispune ciljeve u pogledu emisija CO2.

Britanski vebsajt navodi da je EU blok "u potpunosti precenio svoju polugu, a potcenio uticaj svojih protivnika". Portal podseća da je udeo EU u globalnoj proizvodnji nafte ispod 0,4%, a prirodnog gasa samo 2,3%. Što se tiče uglja, na EU otpada 309 miliona tona od ukupno 8,057 miliona tona proizvedenih širom sveta u 2021. godini, što predstavlja samo 3,8% globalne proizvodnje. UnHerd konstatuje da bi "cinik mogao reći da je Briselu lako zahtevati dužnu pažnju u proizvodnim procesima jer on sam ne proizvodi ništa".

Kako piše londonski poslovnjak *Fajnenšel Tajms*, mere za nepoštovanje će verovatno odvratiti poslovanje u Evropi.

“Zakon zahteva od zemalja EU da uvedu ovlašćenja za izricanje kazni za nepoštovanje gornje granice od najmanje 5 posto godišnjeg globalnog prihoda kompanije”, navodi se u izveštaju. Katarski ministar energetike rekao je da bi to bila neprihvatljiva suma dobiti koju bi izgubio, zbog čega će državni Katar Enerdži (QatarEnergy) prestati da izvozi utečnjeni prirodni gas (LNG) u Evropu.

Ova nova pravila neće biti nametnuta do 2027. godine, pa bi do tada EU mogla sklopiti dogovor sa SAD o uvozu LNG-a, ali bez ovlašćenja da nameću iste propise američkim kompanijama.

Bez konkurencije iz Rusije ili Katara, evropsko tržište LNG-a je u suštini široko otvoreno za SAD da preuzmu kontrolu. Shodno tome, SAD bi na kraju mogle da dominiraju tržištem gasa koje je ranije vodila Rusija, piše londonski portal i konstatuje:

"Gotovo sve zemlje EU bore se sa krizom troškova života, a cena energije je viša nego pre rata u Ukrajini. U takvoj klimi, mudro je držati trgovinske odnose otvorenim, a cene niže. Evropa bi se mogla suočiti sa još jednim energetska šokom, ali ovoga puta za to će biti kriva samo sopstvena birokratija".

Arhitekta Zelenog dogovora: Bogati da plate više za energetska tranziciju EU

LONDON - Bogatiji ljudi bi trebalo da plate više za evropsku tranziciju na zelenu energiju, kako bi u svojevrsnom sistemu solidarnosti podelili teret, smatra Frans Timermans, bivši potpredsednik Evropske komisije i jedan od arhitekata Zelenog dogovora EU.

Evropski zeleni dogovor je ključni stub ambicije EU da postane ugljenično neutralna do 2050. godine i ima za privremeni cilj bloka da ima najmanje 55% manje neto emisija stakleničkih gasova do 2030. godine, u odnosu na nivoe iz 1990. godine.

Osim ako mere u energetska tranziciji nisu podržane sistemom solidarnosti u kojem bogati plaćaju više, birači EU će odbaciti zelenu politiku, rekao je Timermans za *Fajnenšel Tajms*.

„Ekološku tranziciju će zaustaviti evropski birači“, rekao je bivši evropski komesar za Zeleni dogovor, koji je sada lider holandskog zelenog/laburističkog saveza.

Imućniji ljudi su rano usvojili tehnologije čiste energije, dok su siromašniji bili ostavljeni. Bogati nisu promenili svoje navike kako bi smanjili svoj ugljenični otisak, ali siromašni nisu imali izbora i "smanjivali su svoje ugljenične otiske iz gorke nužde umesto zato što su prihvatili tu ideju", rekao je Timermans za FT.

Bruegel, evropski ekonomski institut sa sedištem u Briselu, nedavno je procenio šta je potrebno EU da postigne svoje ciljeve od neto nula i koliko bi to koštalo.

Prema tom trastu mozgova, da bi ovi ciljevi bili postignuti, blok trebalo da troši 1,3 biliona evra, svake godine do 2030. Nakon toga cena tranzicije skače na 1,54 biliona evra godišnje i ostaje na tom nivou do 2050.

Kakva je budućnost nekada ambiciozne zelene agende Evropske unije?

LONDON - Čini se da su u posljednjih nekoliko godina klimatski i održivi ciljevi Evropske unije zaostali i više nisu među prioritetima Evropske komisije, piše 6. januara *Earth.Org*.

Evropski zeleni dogovor (EDG), u vreme usvajanja 2020. godine, uživao je široku podršku širom sveta, kao i partija raznih preorijentacija unutar Evropskog parlamenta, podseća ovaj vodeći ekološki vebsajt.

Međutim, tokom poslednje dve godine, prvobitni konsenzus se postepeno urušio, pri čemu su stranke ili preusmerile svoju pažnju na druge politike ili žele značajno preoblikovati ograničenja koja nameće EDG.

Pojavljaju se dva glavna razloga zašto je došlo do ove transformacije.

Prvo, šira geopolitika kontinenta značajno se promenila od prve implementacije EDG-a, razotkrivajući ranjivosti evropske energetske infrastrukture i naglašavajući potrebu za raznolikim i otpornim energetskim miksom.

Drugo, na evropskim parlamentarnim izborima 2024. zabeležen je istorijski porast podrške desnim i krajnje desnim strankama, koje se generalno protive klimatskoj politici. Koalicija je u više navrata zagovarala konkurentnost i deregulaciju, ukazujući na ekonomske troškove zelene tranzicije.

Evropska desnica je takođe podržavala reakciju na zelenu politiku (takođe poznatu kao „zelena reakcija“) od strane određenih sektora stanovništva koji Zeleni dogovor ili zakonodavni paket „Spremni za 55“ (eng. Fit for 55) doživljavaju kao elitistički i autoritaran, ne uzimajući u obzir ekonomske posledice zelene tranzicije.

Dok su ciljevi održivog razvoja (SDG) navodno u središtu političkog programa predsednice Evropske komisije von der Lejen, njena vlastita stranka nedavno je pozvala na zaustavljanje evropskog klimatskog zakonodavstva.

Odeljenje za klimatsku politiku Evropske komisije (DG CLIMA) tvrdi da je Evropski zeleni dogovor prešao s ekološke agende na agendu industrije i konkurentnosti

Prvi znak davanja prioriteta industrijskoj konkurentnosti u odnosu na zelene ciljeve može se videti u odobravanju kontroverznog trgovinskog sporazuma EU-Mercosur, čijem se sporazumu protive klimatski aktivisti više od dve decenije zbog njegovih značajnih i štetnih posledica po životnu sredinu. Očekuje se da će sporazum ubrzati krčenje šuma do 25 posto zbog povećane potražnje za

poljoprivrednim proizvodima poput soje i šećera – posebno u ionako osetljivoj regiji Amazone.

Sporazum podržava industrije koje već uveliko doprinose klimatskoj krizi, kao što su ilegalna seča drva, pesticidi, industrija mesa i transport, i smatra se velikim korakom unatrag, s preko 450 organizacija civilnog društva koje lobiraju da se tome stane na kraj.

Opšte ekološko povlačenje EU može se videti u različitim oblastima politike. Konkretno, Evropska komisija je preduzela korake da oslabi standarde zaštite životne sredine u okviru Zajedničke poljoprivredne politike (CAP), što je ključno za postizanje ciljeva održivog poljoprivrednog razvoja Zelenog dogovora.

Nakon rasprostranjenih protesta farmera u Francuskoj, Španiji, Poljskoj, Italiji i Belgiji, Komisija je odustala od nekoliko zelenih programa odobravajući delimična izuzeća i derogacije za evropske poljoprivrednike. Na primer, u februaru 2024. povukla je svoj predlog o održivoj upotrebi pesticida.

EU je takođe nedavno odgodila primenu svoje Uredbe o krčenju šuma (EUDR), koja ima za cilj zabranu uvoza roba povezanih sa krčenjem šuma. Prvobitno predviđeno da stupi na snagu 30. decembra 2024., nova vremenska linija pomera datum implementacije na 30. decembar 2025. za velika preduzeća i 30. jun 2026. za mala preduzeća.

Postoje sumnje da li će EU uspeti pomiriti svoje ambiciozne ciljeve održivosti s obnovljenim prioritetima na agendi, sada više fokusiranim na konkurentnost i sigurnost. Kako naučnici upozoravaju da bi efekti klimatskih promena uskoro mogli postati nepovratni, čini se da je politički odgovor EU na klimatsku krizu prespor da bi bio efikasan, piše Earth.Org.

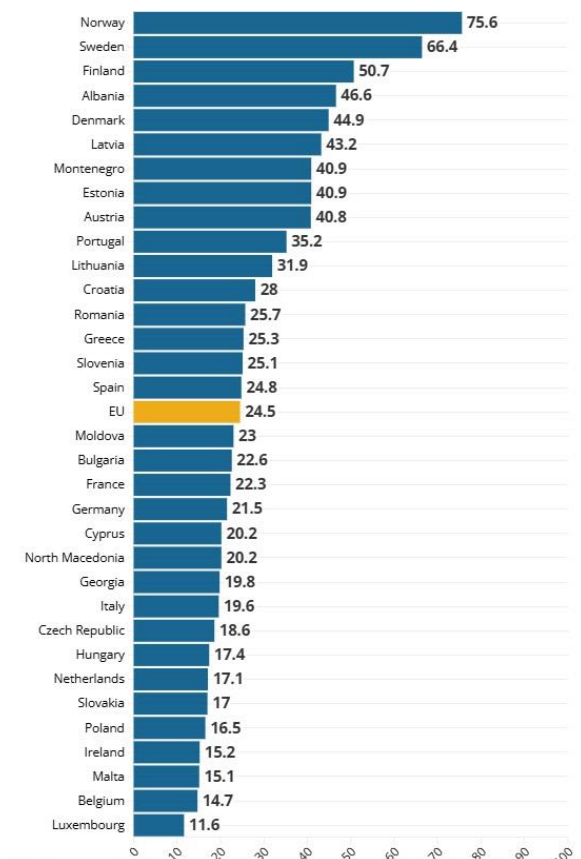
Četvrtina energije u EU dolazi iz obnovljivih izvora. Koje zemlje najviše koriste?

KELN – Potrošnja obnovljive energije u EU nastavlja da raste, ali ne tako brzo koliko bi trebalo da se ispune ciljevi do 2030. godine, piše **Juronjuz**.

Obnovljiva energija činila je 24,5 posto potrošnje energije u EU 2023. godine, što je novi rekord, ali još uvek daleko od cilja postavljenog za 2030. godinu.

Španija je jedina zemlja među četiri najveće ekonomije u bloku koja je iznad proseka EU.

Među zemljama EU, Švedska je koristila najviše energije iz obnovljivih izvora. Njegovi glavni izvori bila su čvrsta biogoriva, hidroenergija i vetar.

Susedna Finska je druga, sa 50,8% svoje energije dolazi iz obnovljivih izvora, a sledi još jedna nordijska zemlja, Danska, sa 44,9%

Najmanje udele imale su Luksemburg (11,6%), Belgija (14,7%) i Malta (15,1%).

Gde u Evropi upotreba obnovljive energije raste najbrže?

S druge strane, mediteranska ostrvska država jedna je od retkih evropskih zemalja koja je povećala korišćenje obnovljive energije za preko 10% u protekloj deceniji.

Ostale su Danska (+15,61%), Švedska (+15,24%), Estonija (+14,82%), Albanija (14,77%), Kipar (+11,07%) i Bosna i Hercegovina (+11,69%).

'Kritična ranjivost': Podaci otkrivaju vrlo nisku energetska nezavisnost u celoj EU

Najniže stope rasta imale su Hrvatska (0,23%), Rumunija (0,92%) i Severna Makedonija (0,65%), dok je upotreba obnovljivih izvora opala na Kosovu* (-0,76%), Moldaviji (-3,17%) i Crnoj Gori (-3,13%) .

Rezultat iz 2023. je novi rekord EU, 7% više u odnosu na prije 10 godina - ali ostaje 18 poena manje od cilja od 42,5% postavljenog za 2030. godinu.

Za postizanje tog cilja potreban je godišnji rast od 2,6%, dok je prosečno međugodišnje povećanje u poslednjoj deceniji iznosilo samo 0,79%.

Emisije u elektroenergetskom sektoru EU pale 13% u 2024.

BRISEL - Godišnje emisije iz elektroenergetskog sektora EU pale su za 13% u 2024. jer se udeo fosilnih goriva u energetska miksu bloka smanjio na rekordno niskih 28%, saopštio je 2. januara sektorsko udruženje Eurelectric, prenosi **S&P Global**.

Obnovljivi izvori energije su doprineli 48 posto u proizvodnom miksu EU, a slede nuklearni sa 24 posto, navodi se na osnovu preliminarnih podataka sistema, pri čemu su hidro i solarna energija beležile najveće godišnje dobitke.

Potražnja za električnom energijom porasla je za manje od 2% i ostala je znatno ispod nivoa pre krize. Kao rezultat toga, emisije u energetske sektoru EU sada su 59 posto niže u odnosu na 1990. godinu, dok je 2024. registrovan najčistiji miks proizvodnje električne energije ikada, navodi se u izveštaju.

Prosečna veleprodajna cena električne energije u EU za dan unapred pala je 16% na 82 Eur/MWh u 2024., u poređenju sa Eur97/MWh u 2023., prema Eurelectric-u.

Negativne cene sata pojavile su se 1.480 puta -- što je takođe novi rekord -- sa 17% negativnih sati u najmanje jednoj zoni za licitacije, navodi se u saopštenju.

Predstojeći sporazum EK o čistoj industriji bio bi "idealna prilika za pružanje novih podsticaja za elektrifikaciju, kao što je stvaranje banke za elektrifikaciju, područja ubrzane elektrifikacije i mehanizama za smanjenje rizika za dugoročne ugovore o kupovini električne energije", navodi se.

Cene dozvole za emisije CO2 (EUA) u EU su se oporavile krajem 2024. sa dvogodišnjeg minimuma prošle zime. Platts, je poslednji put procenio EUA na 72,59 eura/mt 31. decembra.

Shell & BP: Da li je energetska tranzicija u Evropi u problemima?

LONDON - Britanski energetske giganti Shell i BP, kao i kolos industrije čelika Tata Steel su među 74 organizacije koje pozivaju Evropsku komisiju da se fokusira na stvaranje potražnje kako bi oživela ulaganja u čistu energiju koja 'presušuju', prenosi 7. januara portal *Enerdži didžital* (Energy Digital).

Značajan broj lidera u industriji, uključujući energetske gigante, udružili su se pod jasnim ciljem: podstaknuti Evropsku komisiju da pokrene sektor čiste energije.

Upozoravaju da bi Evropa bez stvaranja potražnje za čistijim industrijskim proizvodima mogla doživeti da njena konkurentna prednost nestane, posebno u svetu koji se sve više odlučuje za zelenije alternative. Zajedničko pismo upućeno Evropskoj komisiji detaljno opisuje zašto se ove industrije osećaju opkoljenim.

Kombinacija rastućih troškova energije, nedostatka kvalifikovane radne snage i priliva jeftinijeg, manje regulisanog uvoza počela je da potkopava privlačnost Evrope kao industrijskog čvorišta.

Još više zabrinjava činjenica da se usmeravanje ka održivim praksama ne isplati finansijski. Ulaganja u čistiju tehnologiju dovode do viših troškova proizvodnje, gurajući kompanije u usku ekonomsku situaciju bez konkurentnih cena.

U pismu se kaže: „Godine koje su pred nama biće odlučujuće za evropski industrijski sektor. Bez intervencije, Evropa ide ka industrijskom egzodusu bez ijednog pobednika.”

Grupe dodaju: „Stoga pozivamo novu Evropsku komisiju da poveća investicije fokusirajući se na stvaranje potražnje. „Stvaranje potražnje znači stvaranje evropskih tržišta pri kraju lanaca vrednosti za čistije industrijske proizvode.

„Ovo će evropskim kompanijama dati bolje izgleda za ulaganje u ove proizvode, omogućiti Evropi da zadrži određeni stepen autonomije i omogućiti ubrzanje tranzicije energije i sirovina.”

EU ostvaruje rekordno nisku potrošnju primarne energije

BRISEL - **Eurostat** je objavio podatke o energetske efikasnosti za 2023. godinu, koji pokazuju da je EU na putu da ispuni svoj cilj potrošnje primarne energije za 2030. od 992,5 miliona tona ekvivalenta nafte (Mten).

U 2023. ova vrednost je iznosila 1.211 Mten, što je 3,9 posto niže nego 2022. i 2 posto ispod nivoa zabeleženog 2020. - godine obeležene pandemijom COVID-19. Sve u svemu, predstavlja najniži nivo upotrebe primarne energije od 1990. Za poređenje, potrošnja je dostigla vrhunac 2006. godine na 1.511 Mten, 52,3 posto iznad cilja.

Što se tiče finalne potrošnje, iznosila je 894 Mten u 2023., tri procenta niže nego u 2022. i 17,2 procenta iznad cilja za 2030. od 763 Mten. Zabeležila je drugi najniži nivo od 1990. i samo je 0,3 posto (tri Mten) iznad rekordno niskog nivoa postignutog 2020. godine.

Komisija je 2023. godine revidirala Direktivu o energetske efikasnosti, zajedno s drugim energetske i klimatske propisima, snizivši ciljeve postavljene u 2018., koji su iznosili 1.128 Mten i 846 Mten.

IEA: Potražnja za ugljem rekordna do 2027. godine

PARIZ - Globalna potražnja za ugljem trebalo bi da dostigne nove rekorde svake godine do najmanje 2027. godine, pokazuju podaci Međunarodne agencije za energiju (IEA), poništavajući prethodnu procenu da je dosegla vrhunac prošle godine.

Najnovija prognoza IEA predviđa porast potražnje za ugljem na skoro 8,9 milijardi tona do 2027. godine, oko 1% više od nivoa iz 2024. godine. To zamenjuje prošlogodišnju procenu da će potražnja za ugljem ove decenije početi stabilno da opada. Realnost bi mogla nadmašiti sadašnju procenu, jer potražnja poslednjih godina konstantno nadmašuje predviđanja IEA, piše **Blumberg**.

To je udarac za svetske lidere koji su proglasili kraj uglja na vidiku na pregovorima o klimi u Glazgovu pre tri godine.

Iako razvijene zemlje koriste manje fosilnih goriva, sve veća potražnja drugde, posebno u Kini, znači da uglj ostaje jeftin izvor energije, bez obzira na njegov uticaj na klimu.

Da bi se dostiglo nulte emisije do 2050. godine i ograničilo globalno zagrevanje u skladu s Pariskim sporazumom, upotreba uglja bi morala naglo pasti u ovoj deceniji. Planeta je možda već dostigla temperature 1,5C iznad predindustrijskih nivoa, što je pokazatelj da kolektivna klimatska akcija ne uspeva.

Iako će potražnja za fosilnim gorivom u svetu biti smanjena zbog sve većeg uvođenja vetroturbina i solarnih panela, čak ni taj rekordni tempo nije bio dovoljan da zaustavi, a kamoli da preokrene rast uglja.

"Naši modeli pokazuju da globalna potražnja za ugljem ostaje na platou do 2027. godine, čak i kada potrošnja električne energije naglo raste", rekao je Keisuke Sadamori, direktor za energetska tržišta i sigurnost u IEA u sasopštenju objavljenom prošle nedelje.

„Međutim, vremenski faktori – posebno u Kini, najvećem svetskom potrošaču uglja – imaće veliki uticaj na kratkoročne trendove potražnje za ugljem. Brzina kojom raste potražnja za električnom energijom takođe će biti vrlo važna na srednji rok.”

IEA predviđa plato potražnje za ugljem najmanje pet godina. Potražnja za ugljem u 2024. bila je oko 9% veća od prognoze pre nekoliko godina.

Dok je upotreba uglja naglo opala u Evropi i SAD-u, rastuća potražnja u Indiji i Kini je više nego dovoljna da to nadoknadi.

Porast potražnje za ugljem u dve najmnogoljudnije zemlje sveta do 2027. biće veći od ukupne potražnje u EU do tada, prema podacima IEA.

Zašto je Ukrajina zaustavila dotok ruskog prirodnog gasa u Evropu?

LONDON - Prirodni gas je u prošlu sredu prestao da teče kroz cevovod koji ide od Rusije kroz Ukrajinu, u Evropu, jer je Kijev odbio da obnovi sporazum.

Gasovod Urengoj-Pomari-Užgorod izgrađen je u sovjetsko doba za transport sibirskog gasa na evropska tržišta.

Gasovod je bio poslednji veliki gasni koridor Rusije za Evropu nakon sabotaže gasovoda Severni tok do Nemačke 2022. godine — verovatno od strane Ukrajine — i zatvaranja rute preko Belorusije do Poljske.

Analitičari kažu da bi zatvaranje gasovoda moglo smanjiti prihod Rusije od prodaje gasa za oko 6,5 milijardi dolara godišnje.

Moskva je smanjila isporuke gasa Evropi nakon invazije na Ukrajinu 2022. godine, povećavši račune za energiju i primoravši mnoge vlade da objave hitne pakete za pomoć kompanijama i građanima koji su u nevolji. Kao odgovor, većina država članica Evropske unije smanjila je svoje oslanjanje na ruski gas i tražila alternativne isporuke iz Azerbejdžana i drugih zemalja.

Rusija je 2021. godine isporučila više od 40 posto uvezenog gasa koji se troši u Evropskoj uniji, ali je to naglo palo u tri godine od početka rata u Ukrajini.

Udeo Rusije u evropskom uvozu gasa pao je na manje od 15 posto prošle godine, prema podacima Evropske unije.

Gasovod kroz Ukrajinu činio je samo oko 5 posto evropskog uvoza gasa prošle godine, ali bi mogao imati uticaja smanjenjem ponude na ionako skučenom tržištu.

Poremećaj bi takođe mogao stvoriti veći pritisak na sektor koji je već pod pritiskom. Evropska tržišta prirodnog gasa su bila na ivici ove godine.

Referentne cene su porasle za više od 50 posto u protekloj godini, iako su i dalje daleko ispod maksimuma postignutih ubrzo nakon ruske intervencije.

Ono što zabrinjava posmatrača tržišta nije toliko da će zemlje ostati bez gasa, već da će njihovo snabdevanje gorivom biti složenije i skuplje. Evropske cene prirodnog gasa su otprilike četiri puta više od onih u Sjedinjenim Državama.

Najugroženije zemlje

Čak i nakon ruske invazije, tri zemlje članice Evropske unije — Austrija, Mađarska i Slovačka — nastavile su da kupuju velike količine energije od Rusije.

Austrijska vlada je u saopštenju od srede navela da se unapred pripremila i pronašla dobavljače izvan

Rusije. OMV, austrijska energetska kompanija, saopštila je prošlog meseca da je raskinula ugovore sa Gaspromom i da je "dobro pozicionirana" sa alternativnim izvorima.

Mađarska, koja se zalagala za to da ukrajinski gasovod ostane otvoren, većinu svog ruskog gasa dobija preko odvojenog gasovoda Turski tok.

Slovački premijer Robert Fico je zapretio da će prekinuti isporuku struje u znak odmazde Ukrajini ako ne produži ugovor o tranzitu gasa. Slovački ministar ekonomije rekao je u saopštenju od utorka da se zemlja neće suočiti s nestašicom.

Neke druge evropske zemlje izvan EU, uključujući one na Balkanu, takođe su nastavili da kupuju od Rusije. Moldavija, koja se takođe graniči sa Ukrajinom, verovatno je najteže pogođena evropska zemlja. U decembru je proglasila vanredno stanje zbog straha da bi prekid isporuke ruskog gasa kroz Ukrajinu mogao ugroziti njen glavni izvor električne energije: elektranu na gas u otcepljenom regionu Pridnjestrovlja koji podržava Rusija. Zvaničnici su prošle nedelje rekli da bi struja iz susedne Rumunije trebalo da omogući Moldaviji da izbegne energetska krizu.

Energetska kompanija u otcepljenom regionu saopštila je u sredu svojim kupcima da će prestati isporuker gasa za grejanje privatnih kuća u gradovima i selima. Kompanija će obezbeđivati gas za kuvanje "sve dok pritisak u mreži ne padne na kritični nivo", navodi se u saopštenju objavljenom preko Telegrama.

Komisija i države članice potvrđuju da nema zabrinutosti za snabdevanje gasom u Novoj godini

BRISEL - Na 2. januara održanom vanrednom sastanku Koordinacione grupe za gas, Evropska Komisija i države članice iz Centralne i Istočne Evrope sagledale su situaciju nastalu nakon okončanja ruskog sporazuma o tranzitu gasa preko Ukrajine i potvrdili da zahvaljujući efikasnom pripremnom radu i koordinaciji u regionu i šire, nema zabrinutosti za sigurnost snabdevanja.

Snabdevanje prirodnim gasom je osigurano alternativnim putevima (Nemačka, Italija) i povlačenjem iz skladišta, stoji u **informaciji** objavljenoj na portalu Komisije.

Evropska gasna infrastruktura je fleksibilna za prihvatanje gasa neruskog porekla, u skladu sa ciljevima REPowerEU. Takođe je ojačan značajnim novim kapacitetima za uvoz LNG-a od 2022. Nivoi skladištenja od 72 posto su nešto viši od proseka (69 posto) za ovo doba godine.

Komisija održava redovno praćenje i komunikaciju sa državama članicama i učesnicima na tržištu kako bi osigurala sigurnost snabdevanja najugroženijim državama članicama i izbegla špekulacije, navodi se u saopštenju.

Evropske zalihe gasa se troše najbržim tempom u poslednjih sedam godina

BRISEL - Ogromne zalihe prirodnog gasa u Evropi trenutno se iscrpljuju najbrže od 2018. jer hladno vreme povećava potrebe za grejanjem.

Prema podacima udruženja evropskih operatora

Gas Infrastructure Europe

gasne infrastrukture, **Gas**

Infrastructure Europe, zalihe

gasa su trenutno 25% ispod

prošlogodišnjeg vrha, što je najveći pad u poslednjih sedam godina.

„Što nivoi skladištenja na kraju marta budu niži, regionu će biti teže da ih napuni uoči sledeće zime“, rekla je Samanta Dart, šefica istraživanja prirodnog gasa Goldman Sachs grupe.

Međutim, cene gasa se povlače jer se ne očekuju trenutne nestašice u snabdevanju uprkos rastućoj potražnji. Evropski fjučers prirodnog gasa pao je u ponedeljak na 47,90 eura po megavat-satu, popuštajući nakon prošlonedeljnog rasta od 3,8%, prenosi **OilPrice.com**.

Italija traži ograničenje cene gasa u EU na 60 eura po megavat-satu

RIM – Evropska unija bi trebalo da produži svoju vanrednu gornju granicu cena gasa i postavi gornju granicu od 60 eura po megavat satu kako bi sprečila mogući šok cena energije, izjavio je u prošli petak italijanski ministar energetike Gilberto Pičeto Fratin. Strahovi od energetske šoka su porasli nakon što je Ukrajina odbila da obnovi sporazum o tranzitu gasa s Rusijom, piše **Rojters**.

Postojeća granica cena u EU ističe krajem ovog meseca i primenjuje se samo ako evropske cene prirodnog gasa premaše 180 eura po megavat-satu, što je nivo koji nije dostignut od prvih dana sukoba između Rusije i Ukrajine.

"Mislim da bi EU u ovom trenutku trebalo da obnovi gornju granicu cena -- i mi smo to tražili -- ali ne na 180 evra, sada bi trebalo da bude 50 ili 60 evra," rekao je italijanski ministar tokom radio intervjua. "Ovo bi zaustavilo čisto finansijske transakcije, koje nemaju nikakve veze sa sirovinama, već opterećuju domaćinstva i preduzeća."

ACER preporučuje ažuriranje pravila tržišta EU za alokaciju gasnih kapaciteta

LJUBLJANA - EU Agencija za saradnju sa energetske regulatorima (ACER) izdala je 7. januara Preporuku u kojoj predlaže potencijalna poboljšanja Mrežnih pravila mehanizama za dodelu kapaciteta gasa (CAM NC).

Trenutna Mrežna pravila su na snazi od 2017. godine. Ona usklađuju način na koji operatori transportnog sistema (OTS) nude i dodeluju raspoloživi kapacitet gasovoda korisnicima mreže.

Koje su glavne preporuke?

- Efikasno iskoristiti postojeći gasni sistem i ojačati njegovo praćenje poboljšanjem transparentnosti o tome kako se kapacitet maksimizuje, kao i poboljšati koordinaciju i konsultacije između relevantnih regulatornih tela, OTS-a i korisnika mreže.
- Poboljšati raspoloživi kapacitet transporta povećanjem mogućnosti aukcije za postojeće proizvode kapaciteta i uvođenjem ponude kapaciteta između mesečnih i dnevnih aukcija, čime se doprinosi sigurnosti snabdevanja.
- Dozvoliti brzu izmenu nebitnih detalja aukcije kako bi se osiguralo da aukcije odražavaju evoluirajuće tržišne uslove, uz održavanje

usklađenih pravila za dodelu kapaciteta u svim tačkama interkonekcije.

Koji su sledeći koraci?

Evropska komisija može izmeniti mrežna pravila nakon procesa komitologije. (Pojam „komitologija“ odnosi se na skup postupaka kojima Evropska komisija sprovodi ovlašćenja koja joj je dodelio zakonodavac Evropske unije, uz pomoć odborâ predstavnika iz država članica EU-a - prim DD). ACER-ova preporuka nudi polaznu tačku za taj proces.

ACER objavio svoj višegodišnji program rada 2025-2027.

LJUBLJANA - ACER je objavio svoj višegodišnji 'Jedinstveni programski dokument 2025-2027', u kojem su navedeni strateški ciljevi i prioriteta za naredne godine. Dokument takođe uključuje ACER-ov godišnji program rada za 2025., koji se fokusira na unapređenje energetske tržišta EU uz rešavanje novih regulatornih izazova.

Koji su ACER-ovi radni prioriteta za 2025-27:

- energetske tržište EU;
- infrastruktura i sigurnost snabdevanja;
- integritet i transparentnost veleprodajnih energetske tržišta; i
- dugoročni regulatorni izazovi.

Godišnji program rada za 2025. uključuje nove zadatke date ACER-u različitim zakonskim paketima usvojenim 2024. godine:

- [paket zakona o tržištu vodonika i dekarbonizovanog gasa;](#)
- [Uredba o emisiji metana;](#)
- [reforma dizajna tržišta električne energije;](#) i
- [revizija Uredbe o integritetu i transparentnosti energetske tržišta \(REMIT\).](#)